

7 vragen aan Ingrid Paalman – lector Goede Onderwijspraktijken **‘ONS LECTORAAT KAN EEN VLEI GWIEL ZIJN VOOR INNOVATIE’**

Begin september 2019 maakte Ingrid Paalman (1971) haar debuut als lector Goede Onderwijspraktijken aan Viaa. Als docent en onderzoeker werkt ze al jaren aan innovatie in het onderwijs. Want het mag best wat creatiever in de klas: “Ik houd ervan om buiten de padjes te wandelen.”

WAT HEEFT JE OP DEZE PLEK GEBRACHT?

“Ik ben mijn studieloopbaan helemaal niet begonnen met onderwijs, maar met journalistiek. Maar tijdens een zomerkamp in de VS – waar ik als vrijwilliger werkte – bracht een onderwijzer me op andere ideeën. Hij zei: ‘Ik snap niet dat jij niet in het onderwijs zit. Ik daag je uit om van studie te switchen.’ En ik dacht: volgens mij heb je nog gelijk ook! Ik ben overgestapt naar de pabo en daar heb ik geen dag spijt van gehad. Onderwijs past veel beter bij me.

Ik heb jarenlang zelf voor de klas gestaan. Ook toen ik al lang werkzaam was op het hbo, heb ik nog regelmatig ingevallen op de basisschool. Ik vind het mooi om in de praktijk bezig te zijn. Tegelijkertijd wil ik graag nadenken over de manier waarop je je handelen verantwoordt en fundeert. Ik ben negen jaar werkzaam geweest binnen de pabo en de masters van Windesheim, onder meer als hoofddocent. Daar heb ik me volop beziggehouden met curriculumontwikkeling, innovatie en het begeleiden van teams. Toen de vacature voor lector Goede Onderwijspraktijken voorbijkwam, dacht ik: dat is een mooie nieuwe stap! En nu zit ik hier.”

JE BENT BIJNA KLAAR MET JE PROMOTIEONDERZOEK. WAAR GAAT DAT OVER?

“Ik doe onderzoek naar het thema ‘Leiderschap voor leren’. Kort gezegd: welke rol kan het thema ‘leiderschap’ spelen in de professionele identiteit van een (aankomend) leerkracht? Je professionaliteit begint altijd vanuit de persoon. Je ziet regelmatig dat beginnende leerkrachten bijna verdrinken in alles wat er op hen afkomt. Ik probeer te ontdekken hoe je hen steviger kunt maken.

**‘VERBINDING IS DE KERN VAN
LEREN: DAT JE ELKAAR ONTMOET
EN SAMEN OP ZOEK GAAT’**

Hoe kun je leiderschap en persoonlijkheid op een goede manier met elkaar combineren? En dan bedoel ik geen leiderschap in de zin van 'de baas zijn', maar: weten wie je bent als leraar en voor jezelf durven opkomen. Dat thema past uitstekend bij de onderwerpen waar we in dit lectoraat mee bezig zijn: het 'persoonlijk meesterschap' en de 'goede onderwijspraktijken' die daarop aansluiten."

WAT IS JE GROOTSTE UITDAGING ALS LECTOR?

"Er bestaan verschillende beelden van wat een lector is en doet. Ik wil een nabije lector zijn. Ik heb de mogelijkheid gehad om veel te leren, te ontwikkelen en te onderzoeken. Dat wil ik graag delen met de opleiding, met het werkveld en met collega's. Maar ik wil niet als een olifant door de porseleinkast stampen, alsof ik alles weet. Voor mij is verbinding een sleutelwoord. Ik wil mensen ontmoeten, horen wat hun vraagstukken zijn en samen oplossingen bedenken. Ik vind het belangrijk dat de stem van iedereen gehoord wordt – ook die van de student en de leerling."

WELKE ONTWIKKELING IS VAN GROTE INVLOED OP JOUW VAKGEBIED?

"Het huidige tekort aan leraren heeft natuurlijk heel veel invloed op het onderwijs. Maar wat volgens mij grote invloed zou móéten hebben, is de ontwikkeling van de leerkracht zélf en de manier waarop hij of zij naar kinderen kijkt. Ik pleit ervoor dat we in het onderwijs véél creatiever met kinderen omgaan. Vaak kiezen we nog voor traditionele manieren van lesgeven. Ik wil op zoek naar nieuwe, creatievere manieren om kinderen uit te dagen. Met ons lectoraat mogen we daar ruimte voor creëren. Ons werk kan een vliegwiél zijn voor innovatie."

WAT IS DE KERN VAN GOED ONDERWIJS?

"Volgens mij gaat het erom dat je het hart weet te raken. Weet je een leerling te prik-

kelen tot verwondering, zodat zo'n leerling ook echt wíl leren? Voor de meeste leraren is dát waarom ze ooit voor de klas zijn gegaan. Maar soms zijn de motivatie en de visie ondergesneeuwd door de werkdruk. Ik hoop dat we opnieuw kunnen ontdekken waardoor leerkrachten en leerlingen geraakt worden. Als we verbinding maken met het hart, kunnen we mooie dingen bereiken. Ik weet zeker dat (aankomend) leerkrachten daar veel energie van krijgen. We moeten datgene doen waar we met hart en ziel in geloven."

AAN WIE NEEM JE EEN VOORBEELD?

"Ik heb enorm veel bewondering voor Russell Quaglia, een onderwijsdeskundige. Hij is al jaren bezig met de vraag wat leerlingen – en in bredere zin: mensen – nodig hebben om succesvol te zijn in de maatschappij. Hoe richt je het onderwijs zó in dat leerlingen hun stem voluit kunnen laten horen en betekenisvol kunnen leren? Daarin heb ik veel van hem geleerd. En daarnaast is het denken van Brené Brown heel belangrijk voor me. Ze heeft geschreven over thema's als kwetsbaarheid, schaamte, hoop en moed. Van haar leer ik hoe je kinderen een plek kunt bieden waar ze écht zichzelf mogen zijn."

WELKE VRAAG IN JOUW LEVEN LAAT JE NIET LOS?

"Dat is: hoe kunnen we in onze maatschappij de ruimte maken om van en met elkaar te leren? Om de ander te laten zijn wie hij of zij is, en te kijken wat hij je kan bijbrengen. Ik zeg het weleens voor de grap tegen studenten: kun jij net zo goed met de vuilnisman omgaan als met je medestudenten? Want zo zou het moeten zijn. Vaak hebben we onze oordelen al klaar, maar die staan het ontmoeten en leren van elkaar in de weg. Ik ben soms verbaasd over de macht die we over elkaar uitoefenen. Gunnen we elkaar écht een plek in onze samenleving? Want iedereen is van betekenis in onze maatschappij en verdient aandacht en kansen."

2X GOEDE ONDERWIJSPRAKTIJKEN

Het lectoraat Goede Onderwijspraktijken is verbonden aan de Educatieve Academie van Hogeschool Viaa. Dit lectoraat doet onderzoek naar de volgende thema's:

- **DE PERSOON VAN DE LEERKRACHT**

Hiermee bedoelen we dat de leerkracht persoonlijk meesterschap mag én kan ontwikkelen.

- **HET HANDELEN VAN DE LEERKRACHT**

We kijken naar de manier waarop de leerkracht vanuit dit persoonlijk meesterschap handelt, besluiten neemt en de wereld tegemoet treedt. Heel concreet, maar altijd betekenisvol en gefundeerd in de context. De persoon en het handelen sámen resulteren in goede onderwijspraktijken.

Sleutelwoorden in het onderzoek zijn onder meer *student voice*, *leiderschap* en *persoonlijk meesterschap*.

“WEET JE EEN LEERLING
TE PRIKKELEN TOT
VERWONDERING, ZODAT HIJ
OF ZIJ ECHT WÍL LEREN?”